

Prosjekt for desentralisert spesialistutdanning av kjeveortopeder i Tromsø:

Spesialister per distanse

Når et nytt kull starter spesialistutdanningen i kjeveortopedi i Oslo til høsten, vil to kandidater sitte på skolebenken og følge undervisningen fra Tromsø. Ved hjelp av videokonferanseutstyr og lokal veileder kan man nå tilby spesialistutdanning for kandidater per fjernundervisning. Dette prosjektet heter ORTOPOL@R, mens konseptet heter desentralisert spesialistutdanning og er helt i tråd med anbefalingene til Lunner-utvalget. Helsemyndighetene har tro på at desentralisert utdanning vil løse noe av problemet med rekruttering av spesialister til distriktene, og med politisk prioritering kommer det som kjent penger. Dermed er Tromsø og kjeveortopedi trolig bare starten, og snart kan man antagelig utdanne kandidater innen flere spesialiteter på flere steder i Norge. Fakultetet i Bergen er også sterkt involvert i Tromsø-prosjektet og vil kunne være vertskap for desentralisert spesialistutdanning om ikke lenge.

Kjeveortoped og seniorrådgiver Svein Alstad er prosjektleder for spesialistutdanningsmidlene i Oslo. Han er en av de sentrale aktørene i planleggingen og oppstarten av dette Tromsø-prosjektet, ved siden av prosjektlederen Hedda Høvik, som er både tannlege og dataingeniør og ansatt som spesialkonsulent ved Nasjonalt senter for telemedisin, tilknyttet Universitetssykehuset i Tromsø. Alle de involverte har tidligere møttes en gang i Oslo og en gang i Tromsø, før de nå mot slutten av november 2002 møtes i Oslo og markerer oppstarten av prosjektet.

– Hva var utgangspunktet for at det ble Tromsø og kjeveortopedi i første omgang, Svein Alstad?

– Utgangspunktet var en forespørsel fra Troms fylkeskommune til Det odontologiske fakultetet i Oslo, om det var mulig å utdanne en spesialist i kjeveortopedi i Tromsø. Man ville styrke aktiviteten ved kompetansesenteret i Tromsø,

Tannlege og dataingeniør Hedda Høvik og kjeveortoped og seniorrådgiver Svein Alstad er sentrale i prosjektet ORTOPOL@R. Fjernundervisningen skal foregå her fra kjeveortopediseksjonen på den nye klinikken for spesialistutdanning ved Det odontologiske fakultet i Oslo.

og dessuten ønsket man å utdanne en spesialist som det var sannsynlig ville bli værende i fylket. Ved Oslo-fakultetet er det stor vilje til å bidra til oppbyggingen av kompetansesenteret i Tromsø, og siden kjeveortopedi var den fagdisiplinen Tromsø kom med et klart ønske om, valgte fakultetsledelsen i Oslo å inngå dialog med fagmiljøet i Tromsø om dette. Utover det er det ingen spesielle særtrekk ved spesialiteten kjeveortopedi som gjør den mer egnet enn andre hva angår desentralisert utdanning. Det har snarere vært påpekt at andre spesialiteter vil være mer egnet, i og med den

lange behandlingstiden for pasienter innen kjeveortopedi. Men det som har veiet for, er ønsket fra fylkeskommunen, det uttrykte behovet og dessuten at man har en veileder og også søkere. Vi startet med å planlegge for én kandidat, men har nå bestemt oss for to.

– Hvordan vil man rent praktisk organisere undervisningen for dem som er i Tromsø og hvilke konsekvenser vil dette få for kandidater og undervisningspersonell i Oslo?

– Kandidatene i Tromsø vil følge deler av undervisningen i Oslo. Kandidatene vil blant annet få felles seminarunder-

visning fire dager i uken, ved hjelp av videokonferanseutstyr, mens det som har med pasientbehandling å gjøre vil foregå under veiledning lokalt. Undervisningspersonellet i Oslo vil måtte legge om arbeidsmåten i et godt etablert undervisningsopplegg som har gått på skinner i mange år. Vi er positivt overrasket over å registrere få innvendinger mot dette, og opplever snarere at det er stor grad av fleksibilitet blant lærekrefte. Et annet viktig poeng er at utdanningskapasiteten øker, idet kullet i Oslo ikke reduseres, samtidig som man øker med to i Tromsø, sier Alstad.

– Hvor store investeringer snakker vi om i dette prosjektet og i hvilken grad kan disse utnyttes videre?

– Den faggruppen som arbeider med å utrede hvilket utstyr som er nødvendig og mest hensiktsmessig i tillegg til videokonferanseutstyret, er ikke ferdige, men det er på det rene at vi må ha datautstyr til overføring av journal og som gjør det mulig å vise bilder med bedre kvalitet enn det som er mulig på video, sier Hedda Høvik, og fortsetter:

– Det at vi har bestemt oss for to kandidater i stedet for én dobler utbyttet av investeringene i første omgang, ved siden av den effekten vi får ved at to kandidater antagelig vil gi et mye bedre læringsmiljø enn det ville være for en alene. Samtidig ønsker vi å lage en modell med overføringsverdi, både til andre odontologiske fagfelt og til andre kompetansesentra. Overføringsverdien er et vesentlig formål med dette prosjektet. Foreløpig er kompetansesenteret i Tromsø det som er kommet lengst i utviklingen, men så snart de andre har grunnstrukturen i orden vil erfaringene fra Tromsø kunne overføres. Samtidig er det helt klart at Tromsø etter hvert ønsker seg spesialistkandidater innen andre fagfelt, og det vi bygger opp nå skal også brukes i den forbindelse. Utstyret kan også brukes i andre sammenhenger, som for eksempel når et av fakultetene eller sentrene har besøk av gode fagfolk kan kurs og forelesninger følges også av personer som sitter andre steder.

– Hvilken rolle spiller fakultetet i Bergen i dette prosjektet og i utviklingen videre?

– Bergens-fakultetet er involvert i planleggingen av det som skjer mellom Oslo og Tromsø nå og vil også få infrastruktur med videokonferanseutstyr og det som skal til for å kunne tilby desentralisert spesialistutdanning. De vil antagelig også rette seg mot Tromsø i første omgang og trolig tilby noe annet enn kjeveortopedi når de kommer i gang, om ikke så lenge.

Man vet fortsatt ikke hvem de er, de som skal bli de to første desentraliserte odontologiske spesialistkandidater. Men det er på det rene at man har flere søkere og at de som får kandidatplass i Tromsø vil få lønn under spesialistutdanningen. Ellers er det fortsatt slik at odontologisk spesialist det blir man stort sett for egen regning og risiko, enten man er sentralt eller mer perifert plassert. Mon tro om de bevilgende myndigheter snart vil få orden på det?

Tekst og foto: Ellen Beate Dyvi